

**การคิดอภิमानและความรู้สึกในการอ่านภาษาอังกฤษของนิสิตปริญญาตรี
คณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**

* ผศ.สุทธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลภาษาหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมและใช้กันอย่างแพร่หลาย และมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในยุคโลกไร้พรมแดนเช่นนี้ เพราะข้อความรู้ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ถูกนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษเกือบทั้งสิ้น ผู้ที่มีความรู้ในภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีย่อมเป็นผู้ได้เปรียบเพราะจะทำให้สามารถอ่านสิ่งต่าง ๆ และเข้าถึงข้อมูลได้เป็นอย่างดีและกว้างขวาง เรื่องของการอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ควรได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้นไม่ว่าจะอยู่ในวัยใดก็ตาม แต่ส่วนใหญ่แล้วสิ่งที่มักปฏิบัติกันมามักเน้นการอ่านโดยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหา เน้นหาคำตอบมากกว่าที่จะทำความเข้าใจหรือวิเคราะห์ในสิ่งที่อ่าน เราจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดที่จะให้ได้คำตอบ ที่เราเรียกว่าเป็นการคิดอภิमान (Metacognition) ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน เช่น ฟลาวเวล (Flavell, 1979 : 906 – 911 อ้างอิงจาก Hacker, 2001)) ให้นิยามว่าเป็นความรู้หรือความคิดของบุคคลเกี่ยวกับการใช้กระบวนการคิดของตน (cognition about cognition) และผลิตผลของการคิดหรือสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการคิด ซึ่งองค์ประกอบของการคิดอภิमानแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ความรู้ในการคิดอภิमान (metacognition knowledge) หมายถึง การที่บุคคลได้สะสมความรู้ไว้ในระบบความจำระยะยาว เป็นการที่บุคคลรู้ว่าตนเองรู้อะไร คิดอย่างไร และจะบรรลุเป้าหมายนั้นได้อย่างไร ซึ่งจะเกี่ยวกับการที่ต้องทำงานกับบุคคลในการสร้างสรรค์และงานทางด้านความคิดที่หลากหลาย เป้าหมาย การกระทำและประสบการณ์ ความรู้ในการคิดอภิमानมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ตัวแปรด้านบุคคล ตัวแปรด้านงาน และตัวแปรด้านกลยุทธ์ในการทำงานให้สำเร็จ
2. ประสบการณ์ในการคิดอภิमान (metacognition experience) เป็นประสบการณ์ทางการคิดที่บุคคลสามารถควบคุมได้ และมีความสำคัญต่อการกำกับตนเองในกิจกรรมการคิด ประสบการณ์ในการคิดอภิमानมี 3 องค์ประกอบ คือ การวางแผน (planning) การกำกับ (monitoring) และการประเมิน (evaluating)
3. เป้าหมายหรืองาน (goals or tasks)
4. การกระทำหรือกลยุทธ์ (action or strategies)

* ภาควิชาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จากประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการอ่านนี้ในเบื้องต้นผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการคิดอภิमानและความรู้สึกในการอ่านภาษาอังกฤษตามสภาพที่ปรากฏอยู่ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลในการสะท้อนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น สำหรับการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับการคิดอภิमानและความรู้สึกในการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

1. การตระหนักรู้ในการอ่าน หมายถึง การรู้ถึงกระบวนการคิดของตนเองว่าตนเองจะอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างไร เกิดความเข้าใจในการอ่านหรือไม่ ซึ่งต้องค้นหาสาเหตุแห่งความไม่เข้าใจว่าเป็นเพราะเหตุใด
2. การวางแผนในการอ่าน หมายถึง การวางแผนทางในการเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมตั้งเป้าหมายในการอ่าน กำหนดขั้นตอนในการอ่านภาษาอังกฤษว่าจะทำอย่างไร
3. การประเมินในการอ่าน หมายถึง การตรวจสอบผลการอ่านภาษาอังกฤษว่าเป็นอย่างไร มีข้อควรแก้ไขอย่างไร
4. ความพยายามในการอ่าน หมายถึง ความมุ่งมั่นที่จะทำให้การอ่านภาษาอังกฤษได้บรรลุผลตามที่ต้องการ
5. ความกังวลในการอ่าน หมายถึง ความรู้สึกกระวนกระวาย ความผิดหวัง ความเสียใจหรือความเครียดในการอ่านในการอ่านภาษาอังกฤษ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการคิดอภิमानและความรู้สึกในการอ่านภาษาอังกฤษในตัวแปรเกี่ยวกับ เพศ ชั้นเรียน และแผนการเรียน ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 175 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 119 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เพศ ระดับชั้น แผนการเรียน อายุ เกรดเฉลี่ยการคิดอภิमानและความรู้สึกในการอ่านภาษาอังกฤษ

เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัดการคิดอภิमानและความรู้สึกในการอ่านภาษาอังกฤษ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 4 ระดับ แต่ละข้อความถามถึงพฤติกรรมในการอ่านภาษาอังกฤษตามองค์ประกอบของการวัดการคิดอภิमान 3 ด้านและทางด้านความรู้สึก 2 ด้าน ในการตอบให้พิจารณาว่าแต่ละข้อนั้นตรงกับพฤติกรรมของผู้ตอบมากน้อยอย่างไรโดยมีระดับการตอบจากมาก ค่อนข้างมาก น้อย และไม่มีเลย ให้คะแนนเป็น 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

การทดสอบเบื้องต้น

ได้นำแบบวัดที่สร้างขึ้นจำนวน 60 ไปทดสอบกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏพระนคร จำนวน 48 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .25 ขึ้นไปได้ 47 ข้อ จำแนกตามแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านการตระหนักรู้ในการอ่านจำนวน 8 ข้อ การวางแผนในการอ่าน จำนวน 12 ข้อ การประเมินผลในการอ่าน จำนวน 10 ข้อ ความพยายามในการอ่าน จำนวน 10 ข้อ และความวิตกกังวลในการอ่าน จำนวน 7 ข้อ

การทดสอบจริง

นำแบบวัดที่ได้ไปทดสอบกับนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดมีค่าตั้งแต่ .21 ถึง .64 และค่าความเชื่อมั่นของแต่ละด้านมีค่า .7717 ถึง .8327 เมื่อใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี และค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดมีค่าตั้งแต่ .14 ถึง .70 และค่าความเชื่อมั่นของแต่ละด้านมีค่า .6498 ถึง .8137 เมื่อใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ได้ทดสอบความแตกต่างของค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองพบว่าจำนวนข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกแตกต่างกันมีอยู่ 7 ข้อ สำหรับความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows 10.01 เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ Item total correlation ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด และ MANOVA

สรุปข้อค้นพบ

1. ค่าเฉลี่ยที่คิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็มในแต่ละด้านของแบบวัดในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละต่ำสุดคือด้านการวางแผนในการอ่าน และที่มีค่าสูงสุดคือด้านความกังวลในการอ่าน และเป็นที่น่าสนใจที่ว่าค่าเฉลี่ยที่คิดเป็นร้อยละในแต่ละด้านย่อมมีค่าไม่ถึงร้อยละ 70 ยกเว้นด้านความรู้สึกในการอ่านเท่านั้น
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรด้านการคิดอภิमान ความรู้สึกในการอ่าน อายุ และเกรดเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี พบว่าการตระหนักรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผน การประเมินผล และความพยายาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการวางแผนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประเมินและความพยายาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความกังวลมีความสัมพันธ์ทางลบกับการตระหนักรู้และการวางแผนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่พบว่าตัวแปรคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กัน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า การตระหนักรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผน การประเมินผล ความพยายาม การวางแผนกับการประเมินและความพยายาม การประเมินกับความพยายามและอายุ อายุกับเกรดเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ความกังวลกับการตระหนักรู้ การวางแผน การประเมินและความพยายาม นอกนั้นไม่พบว่าตัวแปรคู่ใดมีความสัมพันธ์กัน

จะเห็นได้ว่าสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การวางแผนในการอ่านและความกังวลในการอ่านมีความสัมพันธ์กันทางลบ นั่นคือในคนที่มีการวางแผนในการอ่านน้อยย่อมมีความกังวลในการอ่านสูง แต่สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีพบว่าตัวแปรทั้งสองนี้ไม่มีความสัมพันธ์กันที่เป็นดังนี้ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอาจได้รับประสบการณ์ในการเรียนที่แตกต่างจากนิสิตระดับปริญญาตรี อีกทั้งยังอยู่ในระยะที่ต้องเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยจึงอาจเกิดความกังวลใจเมื่อตนเองมีการวางแผนในการอ่านน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรด้านการประเมิน – อายุ และอายุ – เกรดเฉลี่ย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กันทางลบ แต่ในกลุ่มที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีตัวแปรทั้งสองนี้ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3. การเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการคิดอภิमानและความรู้สึกในการอ่านภาษาอังกฤษทั้งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและนิสิตระดับปริญญาตรี เมื่อใช้การวิเคราะห์ MANOVA พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีที่มีเพศต่างกัน ระดับชั้นเรียนต่างกัน ไม่ทำให้การคิดอภิमानและความรู้สึกในการอ่านแตกต่างกัน แต่เมื่อทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า เพศชายและหญิงมีความพยายามในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โอเนลและบราวน์ (O'Neil and Brown, 1998 : 331 – 351) ที่พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความกังวลแตกต่างกัน และนักเรียนแผนการเรียนวิทย์และแผนการเรียนภาษามีความพยายามและความกังวลในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกัน นั่นคือ นักเรียนแผนการเรียนภาษามีความพยายามในการอ่านดีกว่านักเรียนแผนวิทย์ และขณะเดียวกันนักเรียนแผนวิทย์มีความกังวลในการอ่านภาษาอังกฤษน้อยกว่านักเรียนแผนภาษา ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสองแผนการเรียนนี้มีวิชาเลือกที่เรียนเน้นแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 และปีที่ 6 มีการคิดอภิमानและความรู้สึกในการอ่านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากว่าการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นการศึกษาตามสภาพที่เป็นจริงของกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ยที่คิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็มในแบบวัดแต่ละด้านย่อมมีค่าไม่สูงมากนัก นั่นคือมีค่าไม่ถึงร้อยละ 70 แต่ขณะเดียวกันความกังวลใจในการอ่านมีค่าเฉลี่ยที่คิดเป็นร้อยละมีค่ามากกว่า 70 จากประเด็นนี้จึงเป็นสิ่งที่เราควรจะต้องมาพิจารณาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้ผู้เรียนมีการคิดอภิमानสูงขึ้นอันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- เยี่ยมจิต บุรณโกคา. (2533). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนที่อิงแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัฒนา ระงับทุกข์ (2535). การเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้ไม่คาดคณินชั้นในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบบโดยตรงกับแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Hacker, Douglas J. (2001). *Metacognition : Definitions and Empirical Foundations*. (Online). Available. <http://www.psyc.memphis.edu/trg/meta.htm>
- O'Neil, H.F. Jr & Abedi, Jamel. (1996. March/April). "Reliability and Validity of a State Metacognitive Inventory : Potential for Alternative Assessment," *The Journal of Educational Research*. 89(4) : 234 – 245.
- O'Neil, H.F. Jr & Brown. (19968.). "Differental Effects of Question Formats in Math Assessment on Metacognition and Affect," *Applied Measurement in Eduation*. 11(4) : 331 – 351.